

Reakce EU na pnutí v eurozóně: změny pravidel a institucí pro měnovou unii

Ing. Ivana Dostálová

Institut evropské integrace, NEWTON College, a. s.

Vědeckopopularizační seminář

Společná evropská měna, ekonomický růst a sociální soudržnost

Brno, 12. listopadu 2010

Tento seminář je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výňatek ze Sdělení Komise Deset let fungování Hospodářské a měnové unie: úspěchy a problémy po prvních deseti letech fungování, zveřejněno dne 7. května 2008

- *„Musí se zlepšit řízení eurozóny a koordinace hospodářských politik.*
- *To znamená prohloubit a rozšířit mechanismy hospodářského dohledu, které by usměrňovaly fiskální politiku jak během hospodářského cyklu, tak i v dlouhodobém horizontu, a zároveň řešily rozdíly v růstu, inflaci a konkurenceschopnosti.“*

Olli Rehn,
evropský komisař pro hospodářské a měnové záležitosti,
z přednášky Proč selhala koordinace hospodářských politik
v EU a jak to napravit, v Bruselu dne 26. října 2010

- *„Proč jsme vynaložili takové úsilí o posílení ekonomického řízení?“*
- *Protože náš současný rámec selhal a nebyl schopen uchránit mnoho členských států Unie před neudržitelným fiskálním a hospodářským vývojem, který měl devastující účinky na jejich ekonomiky a vystavil celou eurozónu riziku finančních a hospodářských otřesů a ohrozil její fungování.“*

Současná reforma má tři pilíře:

- A) posílení rozpočtového dohledu
- B) ustavení nového makroekonomického dohledu
- C) zavedení dočasného mechanismu krizového řízení pro země eurozóny

Úvodem

- Očekává se, že nová pravidla budou účinná od 1. ledna 2012 pro (A) a (B); dočasný mechanismus (C) již funguje
- Nově se zavádějí finanční sankce ve formě úročeného vkladu, neúročeného vkladu, nevratné pokuty pro země eurozóny
- Další změny pro EU27 budou následovat od 1. ledna 2014:
- Zavedení doložek o podmíněnosti do výdajových programů EU
s vazbou na dodržování rozpočtové kázně
- Pozastavení/zrušení čerpání výdajů z evropských fondů

Úvodem

- Doložka o podmíněnosti již existuje u Fondu soudržnosti – založen nařízením Rady 1084/2006
- Kde je uvedeno, že pokud Rada rozhodne podle čl. 126(6), že dotčený stát má nadměrný schodek,
- dá mu 6 měsíců na přijetí nápravných opatření
- a pak po 6 měsících Rada zjistí, že tento stát nepřijal účinná opatření, dá mu další doporučení podle čl. 126(8) Smlouvy,
- může zároveň pozastavit čerpání celých nebo části závazků od ledna následujícího roku
- V praxi nebylo nikdy použito

Úvodem

- Zvláštním případem je Velká Británie
- Má udělenou trvalou výjimku pro přijetí eura
- V Protokolu 15 ke Smlouvě je uvedeno, že „bude usilovat o to, aby neměla nadměrné rozpočtové schodky“
- Pro EU obecně platí ve Smlouvě článek 126, který říká, že se „země vyvarují nadměrným rozpočtovým schodkům“

1) Právní základ současného koordinačního a dohledového rámce

- Základem Smlouva o fungování EU
- Čl. 121
- *„Členské státy považují své hospodářské politiky za věc společného zájmu a koordinují je v rámci Rady.“*
- Čl. 126 a Protokol 12 a Pakt stability a růstu
- *„Členské státy se vyvarují nadměrných rozpočtových schodků.“*
- Limity pro nadměrnost:
- schodek 3% HDP, dluh 60% HDP

1) Rámec umožňuje změny na základě:

- **čl. 121(6) Smlouvy** – umožňuje přijímání nařízení pro podrobná pravidla pro mnohostranný dohled řádným legislativním postupem
- **čl. 126(14) Smlouvy** – umožňuje upřesnění Protokolu 12, zvláštním legislativním způsobem na návrh Komise a po konzultaci Evropského parlamentu
- **Protokolu 12 o postupu při nadměrném schodku**, který uvádí, že *„členské státy mají mít národní rozpočtová pravidla, která by jim umožnila dosahování souladu s Paktem stability a růstu.“*
- **čl. 136 Smlouvy**– pro hladké fungování HMU umožňuje silnější dohledová opatření pro eurozónu

1) Pakt stability a růstu

- Nařízení 1466/97 ve znění novely z roku 2005 - **preventivní část**
- Nařízení 1467/97 ve znění novely z roku 2005 - **nápravná část**
- Smyslem je podporovat dodržování rozpočtové kázně členských států a rychlé nápravy

2) Slabiny rámce a potřeba silnějšího ekonomického řízení

- Eurozóna je založena na jednotné měnové politice a národních hospodářských politikách s tím, že
- pro koordinaci hospodářských politik je nastaven koordinační a dohledový rámec
- Předpokládalo se, že členské státy budou dodržovat pravidla a vytvářet rezervy na horší časy
- To se nestalo

2) Slabiny rámce a potřeba silnějšího ekonomického řízení

- Vzhledem k vysoké obchodní a investiční provázanosti eurozóny a EU 27 existuje riziko přelévání a šíření nerovnováh
- Krizí a malou rozpočtovou kázní došlo ke zhoršení vládních rozpočtových bilancí
- Přehnané reakce finančních trhů zhoršují financování i pro hospodářsky zdravé státy

2) Slabiny rámce a potřeba silnějšího ekonomického řízení

- **24 států z 27 je v nápravné proceduře Paktu stability a růstu pro nadměrnost rozpočtových schodků v roce 2009**
- Průměrný schodek 6,8 % HDP v roce 2009
- Průměrný vládní dluh 75,6 % HDP v roce 2009
- ČR vykázalo 5,8 % HDP a 35,3 % HDP
- Dobré rozpočtové výsledky měly:
- Lucembursko (-0,7 % HDP),
- Švédsko (-0,9 % HDP) a Estonsko (-1,7% HDP)

2) Slabiny rámce a potřeba silnějšího ekonomického řízení

- 11 států vyšší zadlužení než 60 % HDP
- Itálie 116,0% HDP; Belgie 96,2 % HDP; Maďarsko 78,4 % HDP; Francie 78,4 % HDP; Portugalsko 76,1 % HDP; Německo 73,4 % HDP

2) Slabiny rámce a potřeba silnějšího ekonomického řízení

- Bezprostředním impulsem bylo selhání Řecka
- Ve Smlouvě chyběl nástroj, na jehož základě by EU poskytla půjčku, protože pomoc byla možná podle čl. 143 jen pro členský stát neúčastnící se eurozóny
- Na základě čl.143 byla v krizi poskytnuta půjčka Maďarsku, Lotyšsku a Rumunsku
- **Řecko získalo úvěrovou linku ve výši 110 mld. euro od eurozóny a MIMF** (Slovensko se odmítlo podílet, 816 milionů euro, po zamítavém stanovisku národního parlamentu)
- **Na základě nestandardní dohody mezi Evropskou radou a Euroskupinou** na tři roky za nedotované tržní sazby výměnou za nápravný hospodářský program
- Po kontrolních misích se uvolňují jednotlivé tranše

3) V březnu 2010 - začátek přípravy reformy Evropská rada rozhodla:

- Je třeba posílit koordinaci hospodářských politik lepším využitím čl. 121 Smlouvy o fungování EU
- Zadala Komisi, aby připravila do června návrh posílení koordinace eurozóny s využitím čl. 136
- Přidat makroekonomický dohled
- **Zavést tzv. evropský semestr** - nový harmonogram předkládání a posuzování národních reformních programů a programů Paktu stability a růstu, aby byla posílena jejich konzistentnost
- Uložila předsedovi, aby ve spolupráci s Komisí založil pracovní skupinu na vysoké úrovni složenou ze zástupců členských států, rotujícího předsednictví a Evropské centrální banky, která měla do konce roku předložit opatření pro lepší rozpočtovou kázeň a lepší rámec pro řešení krizí

3) Základní východiska pro reformu:

- Posilování koordinace klíčovou prioritou Unie
- Změna pravidel se provede v rámci Smlouvy změnou sekundárního práva
- Zůstávají národní rozpočtové pravomoci
- Základem zachování rovného zacházení se členskými zeměmi

3) V květnu 2010 - pokračování přípravy reformních změn

- Předseda Evropské rady Herman Van Rompuy založil pracovní skupinu nazvanou Task Force, která se začala scházet ve formátu ministrů financí a hospodářství na své úrovni a ve formátu náměstků ministrů na úrovni svého přípravného výboru nazvaného Výbor šerpů
- Task Force se v obou složeních sešla od svého založení v květnu do poloviny října celkem 13krát, postupně projednávala vstupy od Komise, členských států a dalších relevantních subjektů
- Komise předložila své první Sdělení k posílení koordinace hospodářských politik, na které o měsíc později navázala druhým Sdělením k posílení koordinace hospodářských politik pro stabilitu, růst a pracovní místa

3) V červnu 2010 - Evropská rada dospěla k:

- **Dohodě o ustavení makroekonomického dohledu**
- **Posílení preventivní části Paktu vázáním sankcí pro eurozónu na konsolidační proces vedoucí ke střednědobému cíli, tj. cca vyrovnané rozpočtové bilanci**
- **Zvýšení důrazu na dluhové kritérium**
- **Zavedení tzv. Evropského semestru od začátku roku 2011**
- **Nutnosti zabezpečit kvalitu statistických dat, která je zásadní pro zdravou rozpočtovou politiku a rozpočtový dohled**

3) Koncem září Komise předložila:

- 6 návrhů legislativních předpisů, z toho:
- dvě novely Paktu stability a růstu
- novou směrnici upravující požadavky na rozpočtové rámce
- nové nařízení upravující makrodohled v EU
- dvě nová nařízení stanovující silnější vynutitelnost pro eurozónu (rozpočtový dohled a makroekonomický dohled)

3) Konec října 2010

- Task Force vydala svou Závěrečnou zprávu
- říjnová Evropská rada ji schválila
- Byl dosažen politický konsensus, nyní začíná legislativní schvalování
- Očekává se schválení návrhů do léta 2011 a vstup v účinnost od ledna 2012
- Nebyl schválen trvalý mechanismus pro řízení krizí (nutnost změny Smlouvy)
- Nebylo rozhodnuto o pozastavení hlasovacích práv v Radě

4) Návrhy Komise ve dvou sděleních

- Komise měla podle zadání březnové Evropské rady předložit do konce června návrh opatření pro eurozónu
- V květnu předložila své první Sdělení
- opatření pro **silnější rozpočtový dohled obecně pro EU a tvrdší pravidla pro eurozónu, založení makrodohledu pro EU a eurozónu a krizového mechanismu pro eurozónu**
- V červnu předložila druhé Sdělení
- **návrh podrobnějších pravidel pro makrodohled a národní rozpočtové rámce, zvýšený důraz na dluhové kritérium, účinný mechanismus sankcí pro eurozónu a založení Evropského semestru**

4) Návrhy Komise ve dvou sděleních

- **Opatření jsou rozdělena do třech pilířů:**
- A) zpřísnění rozpočtového dohledu
- B) zavedení nového makrodohledu
- C) ustavení krizového mechanismu pro eurozónu
- Jsou navrhovány i kondicionality do výdajových programů, ale tato oblast bude teprve dořešena v rámci přípravy Finanční perspektivy 2014-2020

4) Návrhy Komise ve dvou sděleních

A) zpřísnění rozpočtového dohledu

- Úprava Paktu stability a růstu
- Pro země eurozóny navrhuje zavedení sankcí ve formě úročených vkladů do preventivní části
- Pro země eurozóny včasnější zavedení sankcí do nápravné části
- **Nyní se může Rada uvalit neúročený vklad až po roce od rozhodnutí Rady o nadměrném schodku**
- Nyní dostane stát eurozóny podle čl. 126(6) rozhodnutí o existenci nadměrného schodku a zároveň podle 126(7) doporučení k nápravě; po 6 měsících Rada hodnotí, zda přijal účinná opatření. Pokud je nepřijal, potvrdí to Rada ve svém doporučení podle 126(8) a za dva měsíce může dát podle čl. 126(9) výzvu k nápravě a za 4 měsíce ho znovu hodnotí a pak může dotčenému podle 126(11) uložit sankci ve formě neúročeného vkladu, nebo ho změnit na finanční pokutu za dva roky po uvalení první sankce

4) Návrhy Komise ve dvou sděleních

A) Zpřísnění rozpočtového dohledu

- Větší důraz na kritérium dluhu, zahajovat proceduru při nadměrném schodku, pokud má země dluh nad 60% HDP, který příčným způsobem nesnižuje
- Zohlednit při zahajování a ukončování nápravné procedury kromě dluhu, jeho struktury, dočasnosti či mimořádnosti, další relevantní faktory jako inflaci, růst, fázi hospodářského cyklu, stav vládních rezerv, výši zadlužení soukromého sektoru, závazky státu v kontextu stárnutí populace

4) A) Zpřísnění rozpočtového dohledu

- Pro větší soulad rozpočtového a makroekonomického dohledu zavést Evropský semestr
- Vlády budou předkládat své národní programy reforem a programy Paktu stability a růstu během dubna místo podzimního termínu
- Národní plány budou poté hodnoceny Komisí a Radou a Rada jim vydá doporučení pro národní rozpočtové plány
- Vlády zapracují doporučení do návrhů svých rozpočtů na následující rok
- Státy si uchovají své národní fiskální kompetence, určují si strukturu výdajů, rozpočtové priority

4) A) Zpřísnění rozpočtového dohledu – zavést požadavky na národní rozpočtové rámce

- Národní rozpočtové postupy v kompetenci států, ale musejí zajistit soulad s Paktem stability a růstu
- Zavést do vládního účetnictví, statistiky a výkaznictví standardy v systému ESA95, zavést makroekonomické předpovědi a rozpočtové projekce, které poskytují spolehlivá a včasná data
- Kodifikovat do národní legislativy fiskální pravidla EU a důvěryhodný mechanismus vynutitelnosti
- Zavést střednědobé rozpočtové plánování

4) B) Makroekonomický dohled

- Nově zavést dohled nad případnými výkyvy vnější nerovnováhy
- Sledovat vývoj konkurenceschopnosti
- Ustavit diferencovanou tabulku indikátorů pro eurozónu a nečleny a systém včasného varování
- Pro eurozónu založit mechanismus vynutitelnosti procedurou při nadměrné nerovnováze
- Rada bude dávat doporučení nejen pro oblast rozpočtovou, ale i pro další hospodářské politiky, např. pro fungování trhu práce, monitorování makrobezpečnostních principů, například nadměrné úvěrové emise, vytváření bublin na trhu nemovitostí apod.

4) C) Mechanismus řízení krizí v eurozóně

- Případ Řecka ukázal nemožnost poskytnutí půjčky na podporu střednědobé udržitelnosti platební bilance, jako lze podle Smlouvy pro nečleny eurozóny podle čl. 143
- Požadavek založit pro eurozónu jasná a důvěryhodná pravidla obdobně jako platí ve Smlouvě v čl.143 pro nečleny eurozóny
- Vyvarovat se morálního hazardu
- Finanční pomoc poskytovat jako návratné půjčky s úroky
- Nyní jde o užívání mechanismu, který byl ustaven dne 9.května 2010, aby se předešlo šíření finanční paniky na další státy ohrožené nerovnováhami (Španělsko, Portugalsko, Irsko, Itálie)
- Zjistit funkčnost mechanismu a připravit stálou podobu

5) Právní základ šesti legislativních návrhů Komise

A) rozpočtový dohled

- Novelizace Paktu stability a růstu – preventivní části podle čl.121(6), nápravné části podle čl.126(14)
- Zavedení Evropského semestru od ledna 2011 změnou prováděcího předpisu Code of Conduct
- Nová směrnice o požadavcích na rozpočtové rámce podle čl.126(14) a Protokolu 12
- Nové nařízení o vynutitelnosti rozpočtového dohledu u eurozóny podle čl.121(6) a 136

5) Právní základ šesti legislativních návrhů Komise
B) makroekonomický dohled

- Nově se rozšiřuje rozpočtový dohled o makroekonomický dohled k prevenci nerovnováh
- Nové nařízení pro EU podle 121(6)
- Nové nařízení pro vyšší vynutitelnost u eurozóny podle 121(6) a 136

5) Právní základ stabilizačního mechanismu

C) dočasný mechanismus pro řízení krizí

- Dne 9. května se ustavuje nově dočasný stabilizační mechanismus na 3 roky – půjčky obdobně jako podle čl. 143 zemím mimo eurozónu (Komise si jménem EU půjčí na finančních trzích, je odsouhlasen nápravný plán a podle plnění se uvolňují jednotlivé tranše pomoci)
- **Evropský mechanismus finanční stabilizace (EFSM)**
podle čl. 122(2) o solidaritě při mimořádných událostech k zachování finanční stability pro EU – záruky rozpočtu EU do 60 mld. euro
- **Evropský nástroj finanční stability (EFSF)**
Na základě mezivládní dohody eurozóny (s účastí MMF) záruky do 440 mld. euro (celkem 750 mld. euro)

6) Šest legislativních návrhů Komise

A) Rozpočtový dohled

- Novela preventivní části a nápravné části Paktu stability a růstu
- Nové nařízení pro účinnější vynutitelnost rozpočtového dohledu v eurozóně
- Nová směrnice o požadavcích na národní rozpočtové rámce

6) A) Rozpočtový dohled – novela nařízení 1466/97

- Ukládá členským státům ve shodě se současně platným nařízením povinnost předkládat Radě a Komisi programy stability/konvergenční programy – jako nyní
- Ty budou obsahovat plány k dosažení a udržení střednědobých rozpočtových cílů – jako nyní
- Střednědobé rozpočtové cíle se v realitě v průměru blíží **vyrovnaným rozpočtům** a jejich stanovení zohledňuje potenciální růst, úroveň vládního dluhu a implicitní závazky země s ohledem na stárnutí obyvatelstva – jako nyní
- Střednědobý rozpočtový cíl je stanoven jako strukturální schodek, je to nominální schodek očištěný od cyklických dopadů a jednorázových a dočasných opatření – jako nyní

6) A) Rozpočtový dohled – novela nařízení 1466/97 nově v preventivní části úročený vklad pro eurozónu

- Státy eurozóny mají uloženo jako dříve snižovat strukturální schodek ročně alespoň o 0,5% HDP, pokud ho ještě nedosáhly – jako nyní
- Pokud stát eurozóny nedosáhl svého střednědobého rozpočtového cíle a navíc má nadměrný dluh a/nebo nadměrné makroekonomické nerovnováhy, má uloženo snižovat schodek o více než 0,5% HDP ročně - NOVĚ
- Pokud tak nečiní, dá mu Komise varování, aby přijal účinná opatření, pokud je nepřijme, dá mu Rada doporučení
- NOVĚ – Komise navrhuje, aby stát složil sankci ve formě úročeného vkladu, když dostane doporučení Rady k nápravě fiskální konsolidace v rámci preventivní části dohledu
- Sankce se mu vrátí s úroky, když přijme nápravu

6) A) Rozpočtový dohled – novela nařízení 1466/97 a nové nařízení pro eurozónu

- Stát eurozóny by složil úročený vklad ve výši 0,2% HDP
- Pro uvalení sankce ve formě úročeného vkladu státu eurozóny by se nově měla zavést procedura obráceného hlasování (reverse voting)
- Návrh Komise na sankci je přijat, pokud Rada ve složení členů eurozóny nerozhodne jinak kvalifikovanou většinou do deseti dnů

6) A) Návrh novely nařízení 1466/97 - pro nečleny eurozóny

- Novela nadále ukládá povinnost přibližovat se k rozpočtovému cíli minimálním tempem 0,5 % HDP pouze státům, které se účastní kurzového mechanismu ERM2 – jako dříve
- Státy s výjimkou, které mají vysoké zadlužení vládního sektoru a/nebo nadměrné makroekonomické nerovnováhy by měly mít nově povinnost dosahovat ročně strukturálního přizpůsobení tempem rychlejším než 0,5 % HDP

6) Návrh novely nařízení 1466/97

- Pro všechny státy zavádí nový pojem obezřetné fiskální politiky
- Bude se monitorovat a hodnotit tempo růstu výdajů, zda nepřevyšují obezřetné tempo hospodářského růstu
- Výjimka, pokud stát výrazně nad svým rozpočtovým cílem (v přebytku), nebo zvýší diskrečním rozhodnutím své příjmy
- Všechny nečekané příjmy dávat na snížení dluhu, ne na další výdaje

6) Návrh legislativního balíčku Komise

A) Rozpočtový dohled – novela nařízení 1467/97

- **aktivace dluhového kritéria**
- Nápravná procedura byla vždy zahajována na základě překročení hodnot pro nadměrnost schodku, nikoliv dluhu, i když obě kritéria byla založena jako rovnocenná
- Nově se říká, že tempo snižování nadměrného dluhu lze považovat za dostatečné, pokud se poměrový ukazatel vládního dluhu (v % HDP) v minulých třech letech snižoval ročně tempem 5 % jeho převisu nad referenční hodnotou
- Nesoulad s tímto pravidlem však nemusí automaticky znamenat uvalení nápravné procedury, protože před takovým rozhodnutím musí být zohledněny všechny relevantní faktory, zvláště vyhodnocení vývoje vládního dluhu, zda jeho snižování nebylo komplikováno velmi nízkým nominálním růstem, posoudit rizikovost dluhové struktury, zadluženost soukromého sektoru a výši implicitních závazků s ohledem na stáří obyvatelstva
- Konzistentně s větším důrazem na dluh bude menší váha dáována relevantním faktorům v případě nesouladu s kritériem rozpočtového schodku, pokud země bude mít dluh nad prahovou hodnotou 60% HDP

6) Návrh novely nařízení 1467/97 a nařízení o vynucení – pro eurozónu – nápravná část

- Zavádí finanční sankce pro eurozónu, které budou aplikovány daleko dříve v nápravném procesu
- **Komise navrhuje, aby státy složil neúročný vklad ve výši 0,2 % HDP již při rozhodnutí Rady o umístění země v proceduře při nadměrném schodku**
- Neúročný vklad bude přeměněn na nenávratnou pokutu, pokud Rada stanoví, že dotčený stát neplní doporučení Rady
- Celková částka jednoho vkladu, nebo pokuty je omezena výší 0,5 % HDP
- Nově se zavádí opačné hlasování v Radě pro případ uvalení nových sankcí

6) Návrh legislativního balíčku Komise

A) Rozpočtový dohled – nová Směrnice o požadavcích na rozpočtové rámce

- Ukládá státům dosti podrobné požadavky
- na účetní standardy, vládní statistiku, vykazování dat, makroekonomické předpovědi
- Státy by měly zpracovat do konce roku 2013 do národní legislativy

6) B) Makroekonomický dohled - Nařízení o prevenci a nápravě nadměrných makroekonomických nerovnováh pro EU

- Definiuje novou proceduru při nadměrné nerovnováze
- V preventivní části popisuje mechanismus identifikace a oslovení makroekonomických nerovnováh, doplňuje dohledovou proceduru v rámci strategie Evropa 2020
- Komise hodnotí riziko vzniku nerovnováh
- Vychází ze systému včasného varování založeného na tabulce indikátorů s prahovými hodnotami
- V případě signalizace rizika nerovnováhy Komise dá předběžné varování, provede hloubkovou analýzu
- Pokud nezjistí velké problémy, nepřijme další kroky
- Pokud zjistí nerovnováhu, informuje Radu a ta dá státu doporučení
- Při vážné nerovnováze spustí se nápravná procedura při nadměrné nerovnováze

B) Makroekonomický dohled - Nařízení o prevenci a nápravě nadměrných makroekonomických nerovnováh pro EU

- Nápravná procedura:
- Rada zahájí na doporučení Komise podle čl. 121(4) proceduru při nadměrné nerovnováze a vydá státu doporučení k nápravě ve stanoveném období
- Stát předloží nápravný program podle doporučení
- Rada vyhodnotí do dvou měsíců, zda jsou přijatá opatření dostatečná a vydá na základě návrhu Komise stanovisko
- Pokud jsou nedostatečná, vyzve stát podle návrhu Komise k nápravě v novém termínu
- Komise stát monitoruje, může vykonat kontrolní misi na místě
- Pokud se změní ekonomické prostředí může Rada na doporučení Komise revidovat své doporučení
- Pokud stát nepřijal účinná opatření Rada na doporučení Komise přijme další doporučení s prodloužením nápravného období
- Až Rada vyhodnotí, že stát není zasažen nadměrnými nerovnováhami, rozhodne na doporučení Komise o ukončení procedury

6) B) Nařízení o vynutitelnosti opatření k nápravě makroekonomických nerovnováh v eurozóně

- Pokud by stát eurozóny dvakrát za sebou nepřijal účinná opatření na doporučení rady, tj. pokud dostane opakovaně doporučení rady uvalí na něj Rada pokutu v roční výši 0,1% HDP
- Návrh Komise se pokládá za přijatý Radou, pokud Rada do 10 dnů nerozhodne kvalifikovanou většinou opačně – obrácené hlasování v Radě
- Pokud stát dostane pokutu a přijme nápravu během stejného roku, je mu pokuta vrácena
- V opačném případě se jako pokuty v nápravné rozpočtové proceduře stávají příjmem rozpočtu EU a jsou rozděleny mezi eurozónu (státy, které mají dobrou rozpočtovou a makroekonomickou kázeň)

7) Pozice ČR

- Největší problémy se směrnicí k požadavkům na rozpočtové rámce
- Nejde o principy, ale dosti podrobné požadavky, které znamenají změny v rozpočtových postupech
- **Proti pozastavení hlasování v Radě**, příliš silný nástroj, Programové prohlášení vlády s tím nesouhlasí
- Nyní sankce jen pro eurozónu, ČR se bude týkat další fáze – výdajové programy z rozpočtu EU

8) Závěrečná zpráva Task Force rozdíl v načasování sankcí

- Předjímá, že v zásadě bude platit současný dohledový rámec Pakt stability a růstu, který však bude aplikován lepším a více konzistentním způsobem
- V preventivní části Paktu budou muset členské státy, které nedosáhly svého střednědobého rozpočtového cíle, snižovat své strukturální saldo ročně o hodnotu převyšující 0,5% HDP – Komise to navrhuje jen pro eurozónu
- **V preventivní části navrhuje uložení úročeného vkladu, až po 6 měsících, když stát nepřijme na doporučení Rady účinná opatření – Komise doporučuje hned v okamžiku doporučení Rady**

8) Závěrečná zpráva Task Force – rozdíl v načasování sankcí

- Task Force doporučuje, aby při rozhodnutí Rady o uvalení nápravné procedury stát složil neúročený vklad pouze tehdy, když měl složený úročený vklad v rámci preventivní části - Komise navrhla všem státům eurozóny hned při vydání rozhodnutí Rady
- Pokud by stát, na který je uvalena procedura při nadměrném schodku, nebyl předmětem preventivní sankce a nesložil úročený vklad, Rada přijme doporučení, v němž stanoví termín pro přijetí účinných opatření (3 až 6 měsíců podle závažnosti) a uvalí sankci, až při nepřijetí účinných opatření
- V případě, že dojde ke zvláště závažnému porušení rozpočtové disciplíny, sankce by měly být aplikovány okamžitě Radou na základě doporučení Komise
- Pokud Rada rozhodne, že členský stát nepřijal účinná opatření k nápravě nadměrného schodku v dané lhůtě, bude aplikována pokuta

8) Závěrečná zpráva Task Force

- Souhlas se zavedením institutu obráceného hlasování v Radě – v preventivní části Paktu při rozhodnutí o složení úročeného vkladu, v nápravné části při rozhodnutí o složení neúročeného vkladu a jeho přeměny v pokutu.
- Souhlas se zavedením minimálních požadavků na národní fiskální rámce s dopadem na přizpůsobení národních fiskálních rámců do konce roku 2013 s ohledem na požadavky na vládní statistiku, účetnictví, zavedení číselných pravidel, makroekonomických předpovědí, střednědobých rozpočtových rámců zahrnutí subjektů do vládního sektoru

8) Nedořešené záležitosti

- Stálý krizový mechanismus pro eurozónu
- Možnost pozastavení hlasovacích práv v Radě
- Zohlednění penzijní reformy ve vládní statistice schodku a dluhu
- Činnost Task Force bude pokračovat